

Hoofdpijnen 2010 aangepaste examens

a. kandidaten met een visuele of auditieve beperking

voor blinde kandidaten en andere kandidaten met een visuele handicap moet een soms deels ook inhoudelijk aangepast schriftelijk examen worden besteld met een afzonderlijk formulier, te bestellen bij IBG. Op dit formulier worden geen bestellingen gedaan voor kandidaten met een leesbeperking (dyslexie): die bestellingen gaan via het integrale standaard formulier

Voor de beeldschermexamens algemene vakken BB en Frans en Duits KB zijn er twee afzonderlijke formulieren: een voor kandidaten met een visuele beperking, een voor kandidaten met een auditieve beperking.

b. standaard grotere letter. Nog groter: zelf doen

alle schriftelijke examens zijn sinds 2007 gedrukt in een grotere letter (punt 11). Aan de hand van voorbeelden op www.cito.nl kan de school vaststellen of de vergrote en op onderdelen aangepaste letter recht doet aan de beperking van de dyslectische kandidaat, of dat voor en vak/examen verdere vergroting nodig is. Als dat laatste het geval is, dient de school de tekst-CD te bestellen (PDF), aan de hand waarvan een vergrote druk kan worden gemaakt. Voor het tweede tijdvak wordt de tekst-CD aan alle scholen gestuurd.

c. vergroting en afbeeldingen, meten of tekenen.

bij vergrote opgaven kan zich de situatie voordoen dat een meting of tekening in het vergrote examen niet tot een goed resultaat kan leiden, of dat essentiële grijsnuances wegvallen. Om dat te voorkomen is de standaard aanwijzing voor kandidaten: gebruik voor afbeeldingen, tekeningen etc altijd de originele opgave.

d. audio

op bestelling zijn voor het eerste tijdvak twee soorten audio-voorziening leverbaar: een verklankbare pdf waarbij de kandidaat met spraaksynthese teksten of tekstgedeelten/woorden kan omzetten in kunstmatige spraak, en een daisy-cd-rom waarop de teksten met natuurlijke stem zijn ingesproken. Voor beide is een computer nodig en speciale (eventueel gratis) software. Zie voor gedetailleerde info de tekst uit de septembermededeling 2004, en de nadere toelichting op grond van de ervaringen van scholen in 2005. Voor het tweede tijdvak is alleen de PDF leverbaar, die wordt in het tweede tijdvak van alle examens standaard bij de levering tweede tijdvak geleverd. De PDF is echter geen bruikbare vervanging voor kandidaten die voordien (in het eerste tijdvak en in het schoolexamen) uitsluitend de Daisy-CD gebruikten. Indien een "Daisy-kandidaat" recht heeft op audio in het tweede tijdvak, dient de school voorlezen te regelen.

e. praktische examens

van de praktische centrale examens (cspe BB, cspe KB, cpe beeldend) worden geen grootschriftuitvoeringen geleverd en ook geen audiobestanden. Dit geldt ook voor de minitoetsen, en ook voor kandidaten met een visuele of auditieve beperking. De context waarin de examens worden afgenomen maakt aanpassing of ondersteuning ter plekke goed uitvoerbaar.

f. complex TL, havo en vwo en kunst (beeldend / dans / drama / muziek / algemeen)

voor de examens met computertoepassingen in GL/TL, havo en vwo geldt:

Deze examens bestaan uit een gedeelte uitsluitend papier, en een gedeelte met opgaven op papier, die met behulp van de computer moeten worden beantwoord. Voor beide delen kunnen de papieren opgaven als Daisy (audio) of PDF (audio of vergroting) worden geleverd. De school die bij een complex-examen Daisy of PDF bestelt, ontvangt Daisy of PDF voor beide delen. Bij de examens kunst (beeldend / dans / drama / muziek / algemeen) kan ook een Daisy worden besteld voor het papieren gedeelte. Doet de school mee met de pilot Examentester dan wordt een dyslexievariant met spraak geleverd (in die pilot is er geen papieren deel meer).

De computertoepassing is in het algemeen standaard programmatuur die niet speciaal voor de centrale examens is ontwikkeld; audio is daarom niet mogelijk. Indien dit voor een kandidaat een beletsel is, kan de school kiezen voor het 100%-papieren examen voor deze kandidaat, of zelf met melding aan de inspectie een andere aanpassing regelen die de inhoud van het examen niet aantast, bijvoorbeeld een groter beeldscherm. Omdat de standaard programmatuur ook in de (voorbeeld)examens van voorgaande jaren is gebruikt, kan de school aan de hand van deze oudere examens vaststellen welke keuze recht doet aan de beperking van de kandidaat.